

Overeindse dagen 2019

Als uw patiënt ze ziet vliegen.....

Margriet van der Reis, oogarts CZE
Pit Vermeltfoort, oogarts MMC
Susan Pruijsen, huisarts VHV

Eerst.....

..... een paar Kahoot vragen

Maandagmorgen 8.10 uur.....

mevrouw Cremers, 60 jaar oud, heeft klachten van vlekken in beeld.

Anamnese

Welke vragen stel je?

mevrouw Cremers

Patiënte 60 jaar oud, heeft klachten van vlekken.

Anamnese

- Familie anamnese / oogheeskundige voorgeschiedenis
- Monoculair of binoculair
- Visusdaling
- Meebewegende vlek
- Moment van ontstaan
- Lichtflitsen
- Refractie afwijking

mevrouw Cremers

Patiënte, 60 jaar oud

Anamnese

Plotseling ontstane meebewegende vlek voor het rechter oog (OD).
Geen lichtflitsen gehad.

Oogheelkundig onderzoek

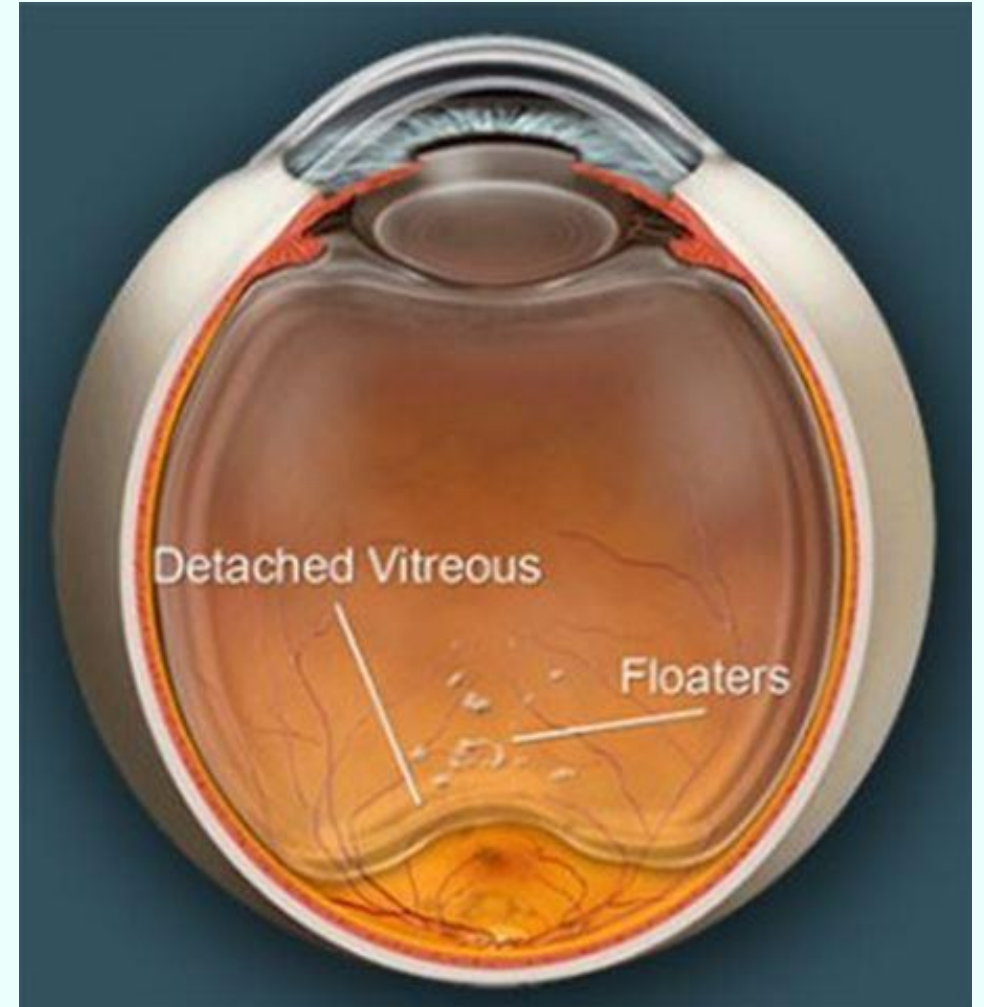
Visus OD: 1.0 (refractie: myopie ongeveer -2 dioptrie)

Differentiaal diagnose?

Differentiaal diagnose

Bewegende vlek monoculair

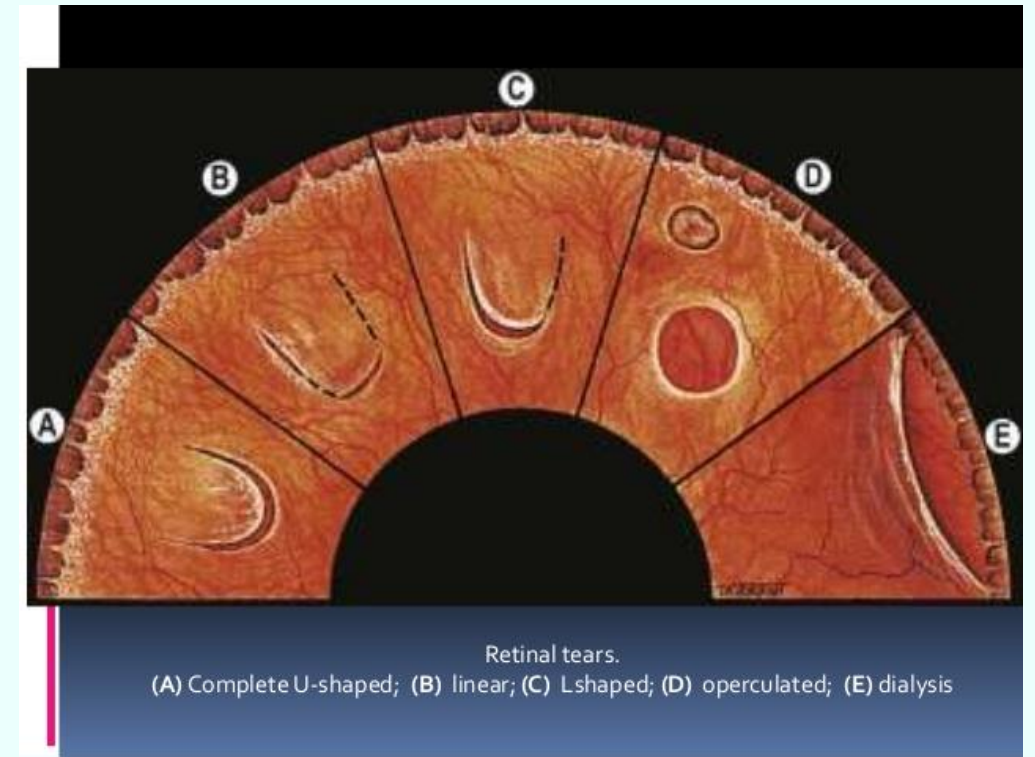
- Achterste glasvochtmembraanloslating
- Netvliesscheur (retina defect)
- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Glasvochtbloeding
- Uveitis (infectieus/niet-infectieus)

Differentiaal diagnose

Bewegende vlek monoculair

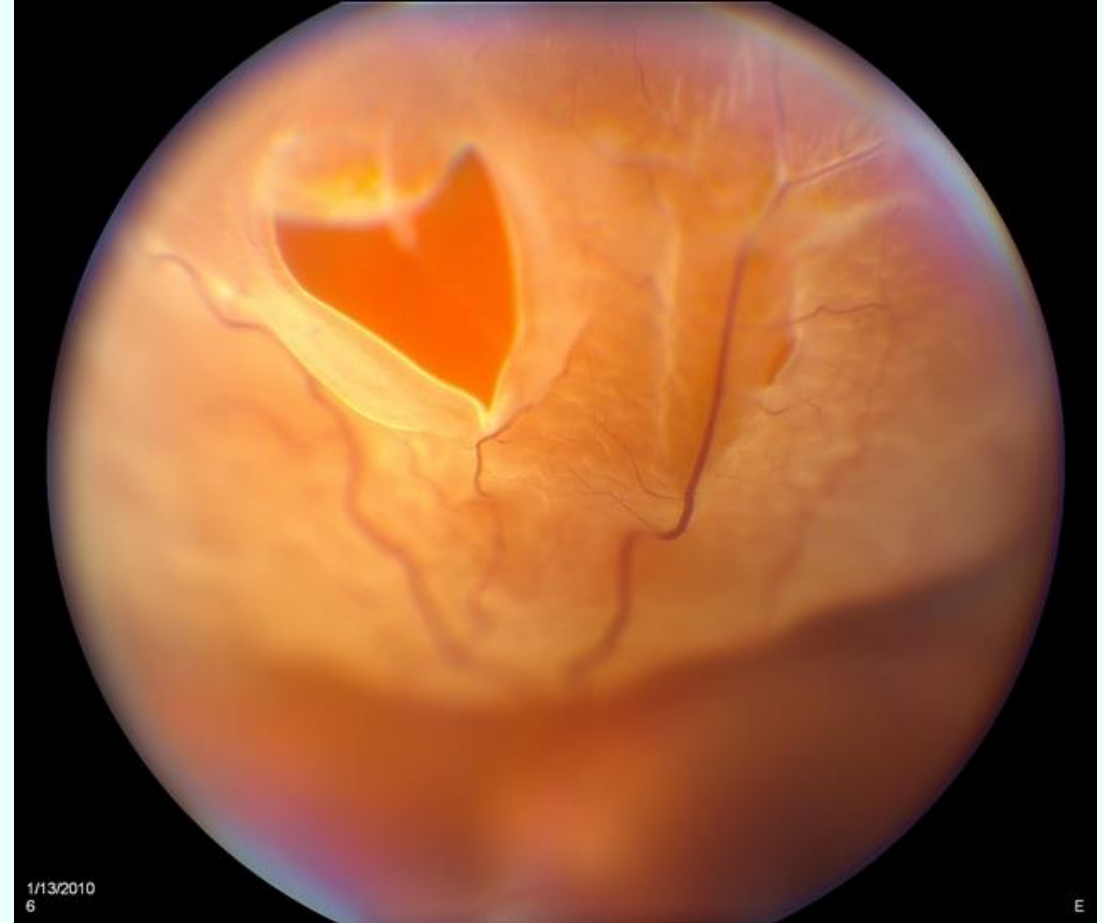
- Achterste glasvochtmembraanloslating
- Netvliesscheur (retina defect)
- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Glasvochtbloeding
- Uveitis (infectieus/niet-infectieus)

Differentiaal diagnose

Bewegende vlek monocular

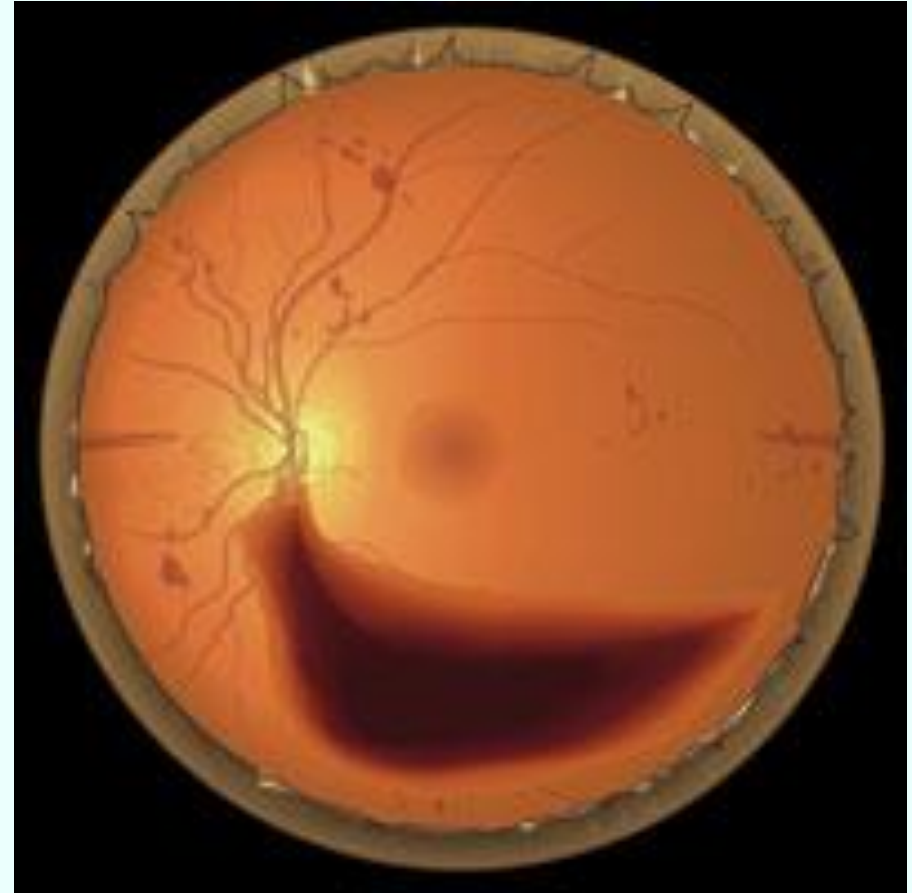
- Achterste glasvochtmembraanloslating
- Netvliesscheur (retina defect)
- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Glasvochtbloeding
- Uveitis (infectieus/niet-infectieus)

Differentiaal diagnose

Bewegende vlek monocular

- Achterste glasvochtmembraanloslating
- Netvliesscheur (retina defect)
- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Glasvochtbloeding
- Uveitis (infectieus/niet-infectieus)

Differentiaal diagnose

Bewegende vlek monocular

- Achterste glasvochtmembraanloslating
- Netvliesscheur (retina defect)
- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Glasvochtbloeding
- Uveitis (infectieus/niet-infectieus)

Conclusie

Verdenking op een achterste glasvochtmembraanloslating OD

Beleid

?

Conclusie

Verdenking op een achterste glasvochtmembraanloslating rechter oog

Beleid NHG standaard:

‘lichtflitsen persisterend / met gezichtsvelduitval’ -> spoed naar oogarts

‘uitval deel gezichtsveld één oog’ -> spoed naar oogarts

‘uitval gezichtsveld beide ogen’ -> spoed naar neuroloog

NB: er staat niets over alleen floaters/vlekjes in NHG!

Mevrouw Cremers

Conclusie

Verdenking op een achterste glasvochtmembraanloslating rechter oog

Beleid

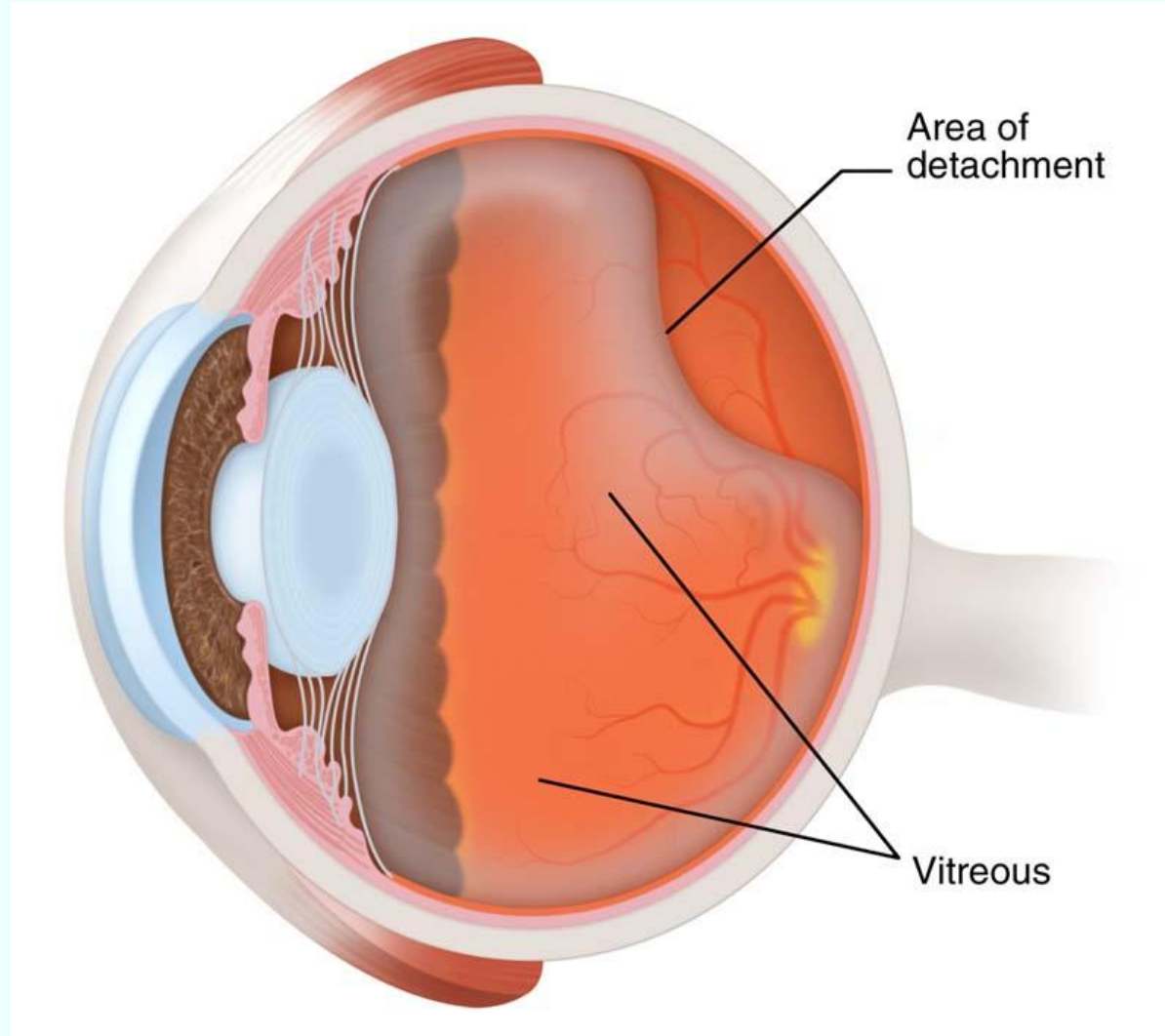
Verwijzing oogarts:

< 48 uur bij verdenking glasvochtmembraanloslating

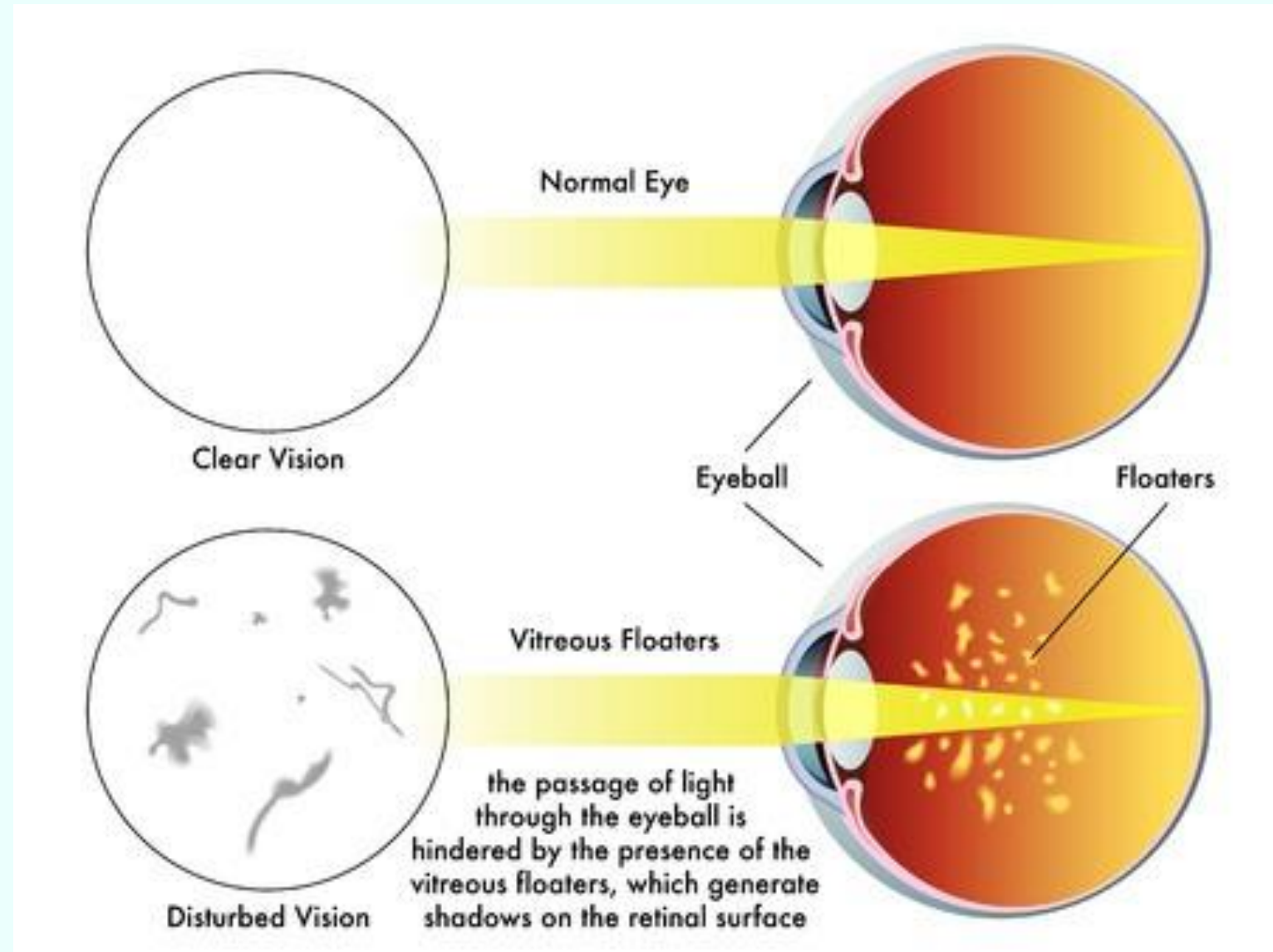
< 24-48 uur bij verdenking ablatio retinae

Achterste glasvochtmembraanloslating

Wat is het?

Achterste glasvochtmembraanloslating

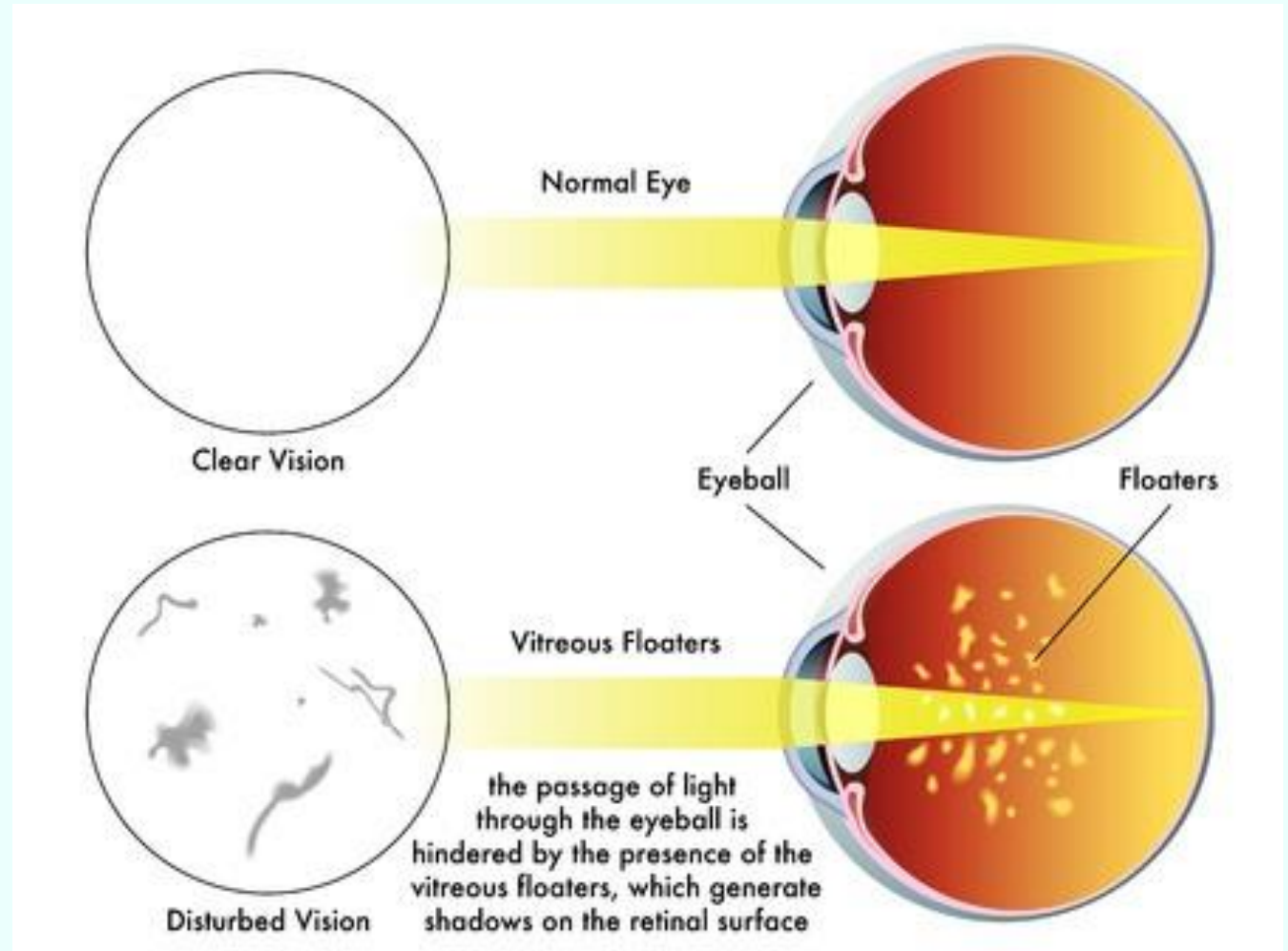
Achterste glasvochtmembraanloslating

Hoe vaak komt het voor?

- <10% <50 jaar
- 24% 50-59
- 63% > 70 jaar

Acute symptomen

- Lichtflitsen
- Meebewegende vlekjes
- Verminderde visus

Achterste glasvochtmembraanloslating

Risico op netvliesscheur:

14% bij acute symptomen

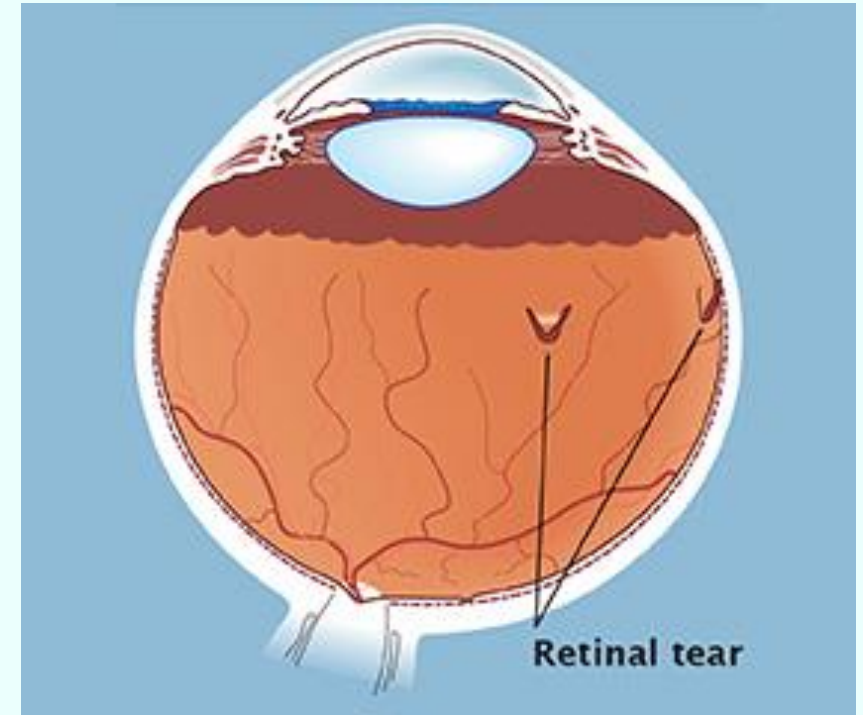
Flitsen = floaters

Verhoogd risico op een netvliesscheur:

Myopie

Familie anamnese

Oogheelkundige voorgeschiedenis

Hollands et al, JAMA, 2009

Achterste glasvochtmembraanloslating

Behandeling van een netvliesscheur:

- Laser rondom de netvliesscheur
- Laser verlaagd risico van netvliesloslating

Onbehandelde netvliesscheur:

33-46% kans op een netvliesloslating

Komt een man bij de dokter

Vrijdagmiddag 16 uur.....

- Mevrouw van de Rijt, 50 jaar
- Komt met flitsen en flikkeringen zien.
- Welke vragen stel je.

Vervolg anamnese

- Laatste maanden aantal keer teruggekomen.
- Steeds korter dan een uur.
- Weet niet meer welk oog of welke kant
- Centraal lijkt er een stuk gezichtsveld te missen tijdens de episode.

Anamnese- fotopsiën

- Vorm
- Duur
- Kleur
- Lateraliteit
- Locatie in gezichtsveld
- Frequentie
- Stimuli die fotopsien opwekken
- Andere lichamelijke aandoeningen

Mevrouw van de Rijt

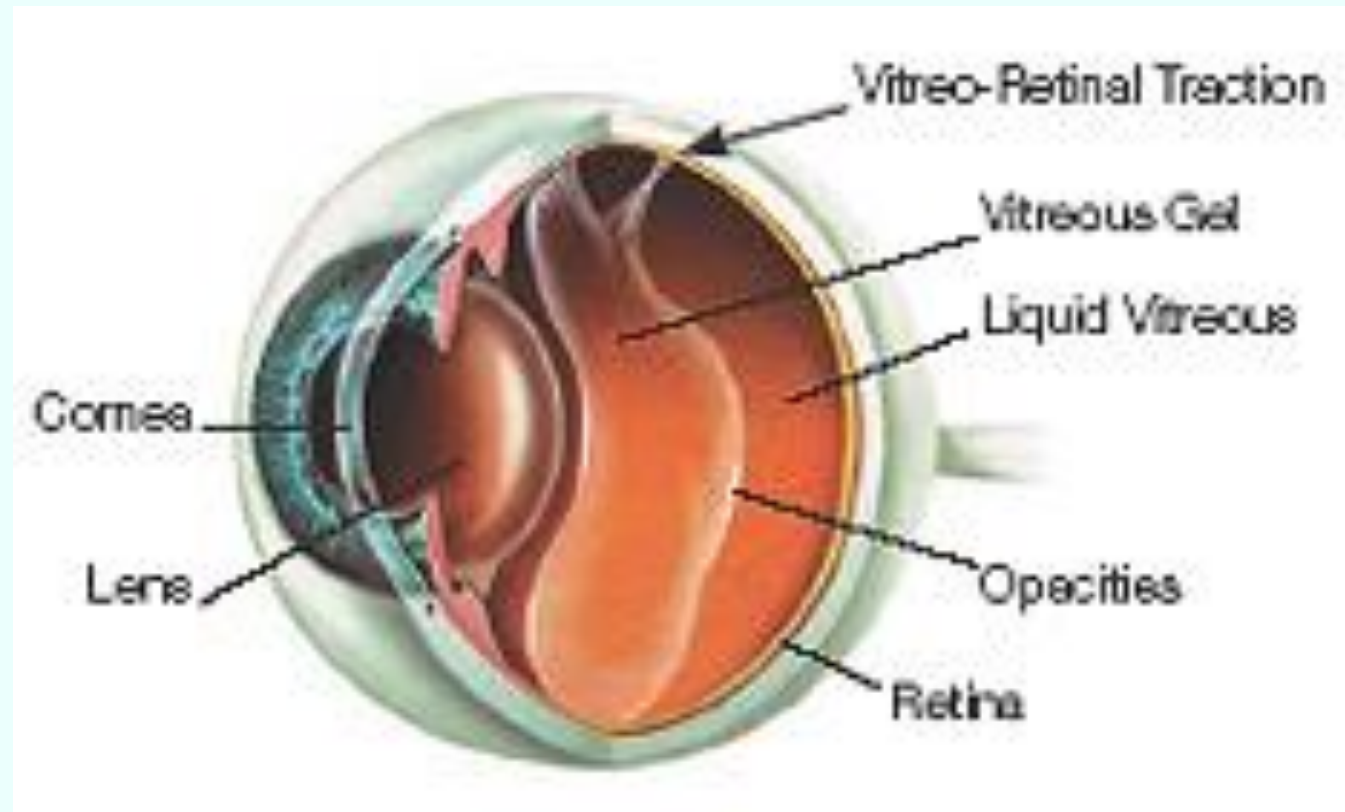
Wat is de DD bij deze casus?

DD Fotopsiën

- 70% eenzijdig:
 - Glasvochtmembraanloslating met of zonder retinadefect (81% eenzijdig)
 - Choroidale neovascularisatie (bij maculadegeneratie)
- 30% tweezijdig
 - Oogheelkundige oorzaak
 - Glasvochtmembraanloslating met of zonder retina defect of ablatio
 - Retinopathie
 - Cerebrale oorzaak
 - Migraine
 - Hypoglykemie
 - Medicatie (digitalis)
 - Vertebrobasilaris insufficiëntie
 - Ernstige hoestbuien
 - Charles Bonnet

Oogheelkundige oorzaken fotopsiën

Achterste glasvochtmembraanloslating

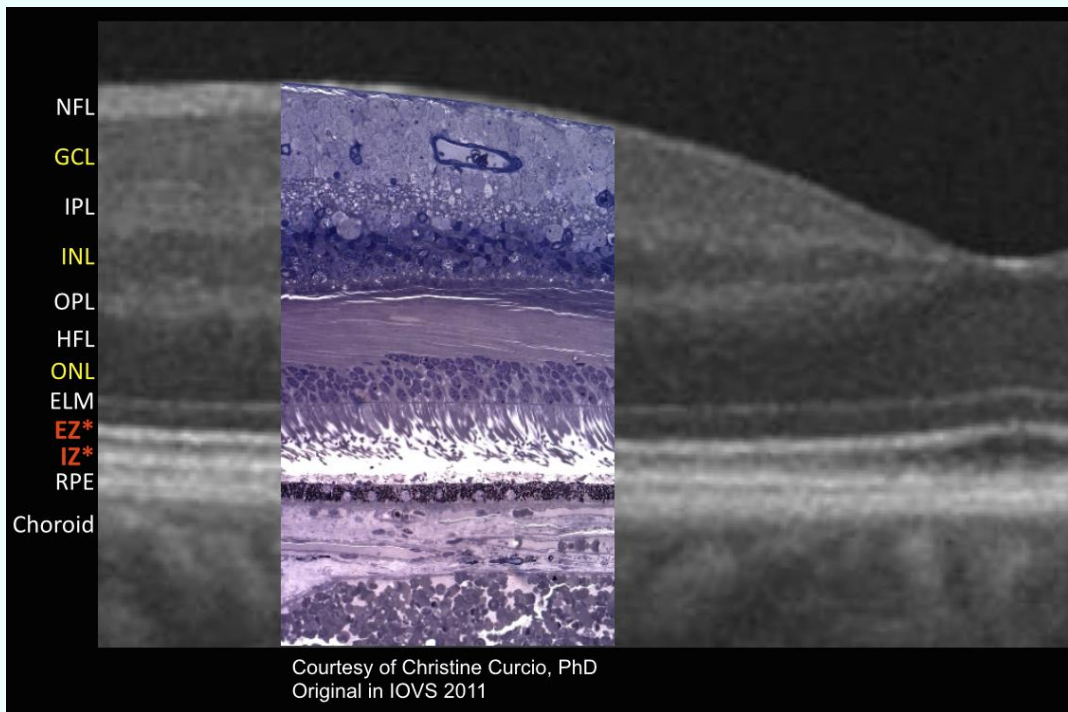

Glasvochtmembraanloslating

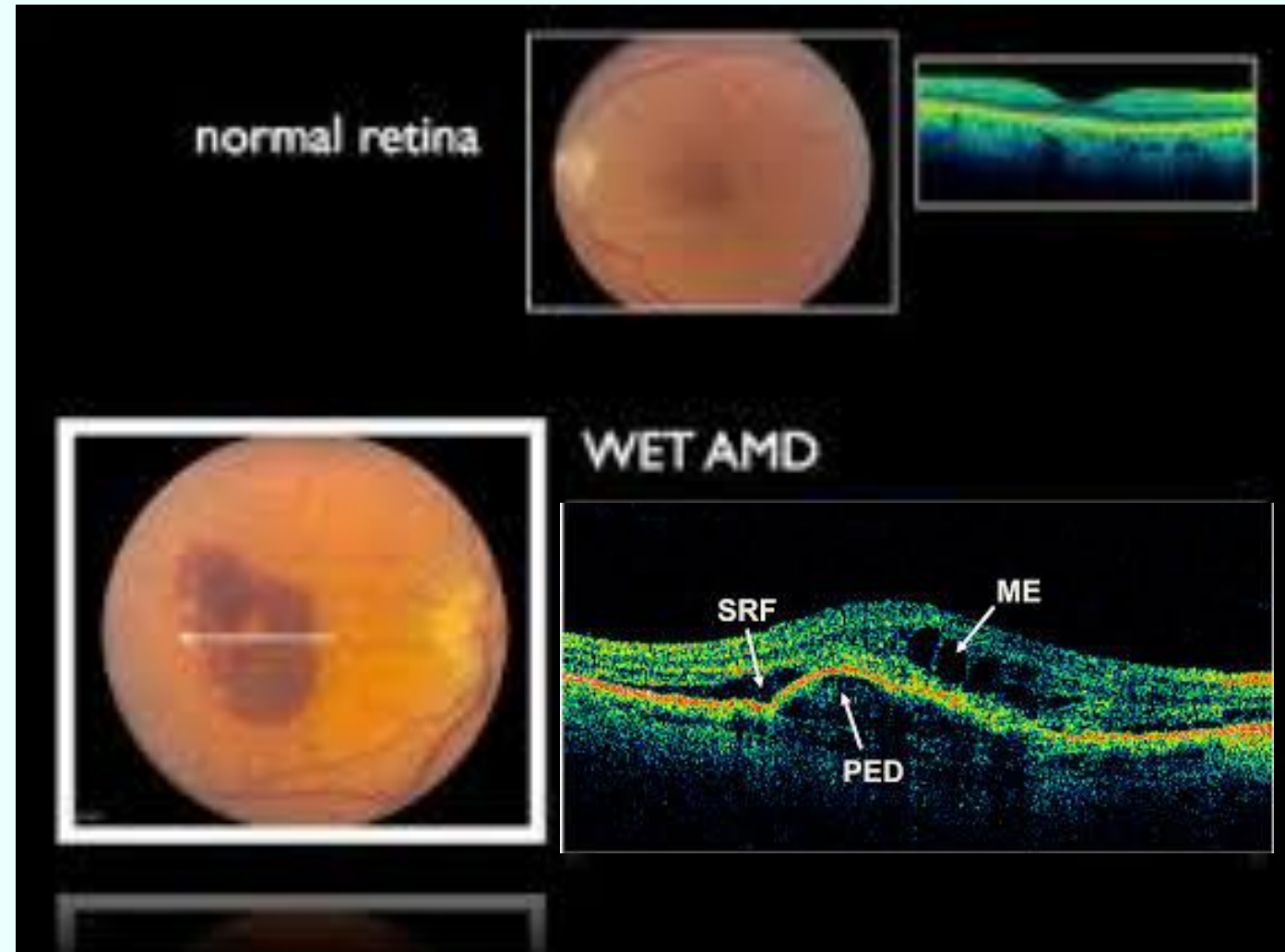
- Kleur wit (87% wit, 14% geel)
- Kort van duur
- Temporaal gelokaliseerd
- Vaak geassocieerd met nieuwe floaters of toename floaters
- In donker optredend
- Dagelijks tot wekelijks
- Vaak geïnitieerd door hoofd/oogbewegingen

Choroidale neovascularisatie bij maculadegeneratie

Ocular coherence tomografie

Choroidale neovascularisatie

- Eenzijdig 71%
- Snel en herhalend
- Centraal
- In licht en donker
- Geen stimulerende factoren
- Niet per se wit van kleur

Overige retinale oorzaken

- Chorioretinopathien

- Vasculair : diabetische retinopathie
- Auto-immuun: white dot syndromen
- Infectieus
- Cancer associated retinopathie/
Metastasis associated retinopathie

Cerebrale oorzaken fotopsiën

Migraine

- Kartelranden
- Hoofdpijn hoeft niet
- Korter dan 30 minuten
- Kan gepaard gaan met een tijdelijk scotoom
- Lateraliteit of mono/binoculair vaak moeilijk aan te geven door patient

Overige cerebrale oorzaken

- Hypoglykemie
- Medicatie (digitalis)
- Vertebrobasilaris insufficiëntie
- Ernstige hoestbuien
- Charles Bonnet

Mevrouw van de Rijt

Conclusie en beleid

Meneer Aerts

Patiënt 70 jaar oud, heeft klachten van vlekken.

Anamnese

Welke vragen stel je?

Meneer Aerts

Patiënt 70 jaar oud, heeft klachten van vlekken.

Anamnese

- Familie anamnese / oogheelkundige voorgeschiedenis
- Monoculair of binoculair
- Visusdaling
- Meebewegende vlek
- Moment van ontstaan
- Lichtflitsen
- Refractie afwijking

Meneer Aerts

Patiënt 70 jaar oud

Anamnese

Oogheelkundige voorgeschiedenis: staaroperatie ODS

Sinds 2 dagen een constante vlek in beeld en een verminderde visus in het linker oog. Geen lichtflitsen.

Oogheelkundig onderzoek

Visus OS: 0.6

Differentiaal diagnose?

Differentiaal diagnose

Vastzittende vlek monoculair

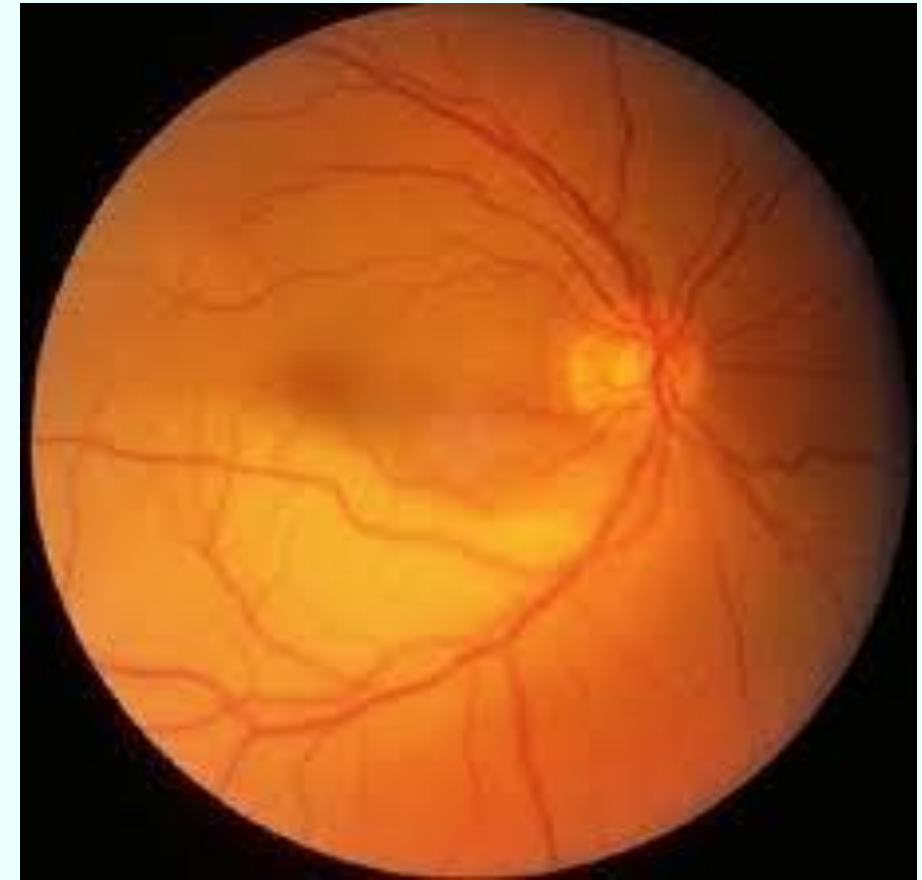
- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Arteriële of veneuze vaatocclusie
- Maculadegeneratie
- Glaucoom
- Overig

Differentiaal diagnose

Vastzittende vlek monoculair (deel uitval gezichtsveld)

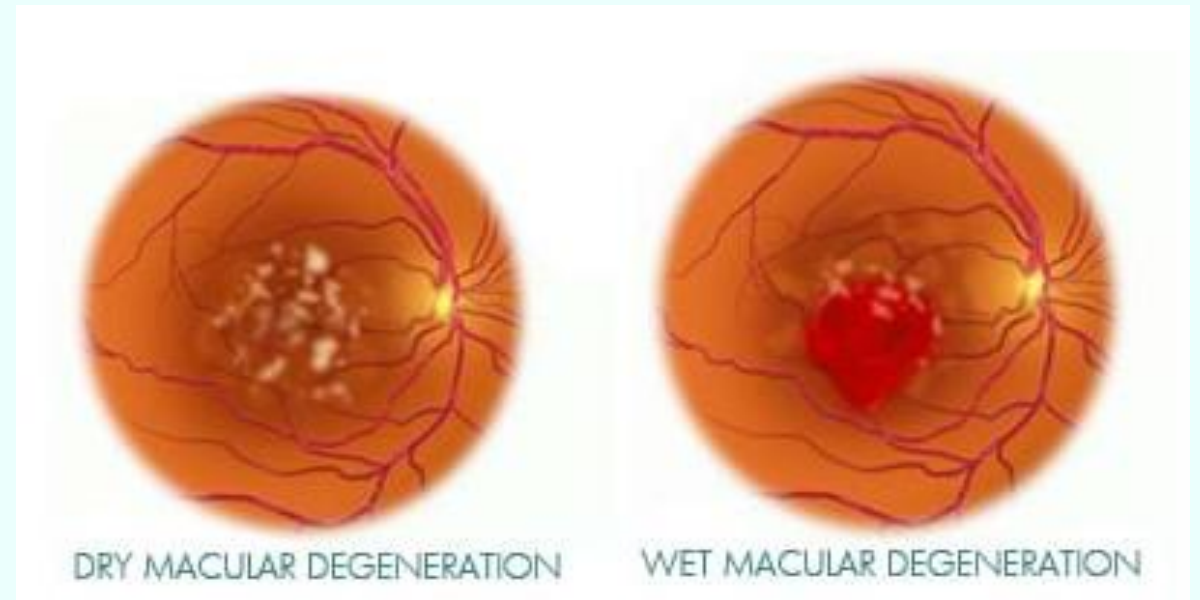
- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Arteriële of veneuze vaatocclusie
- Maculadegeneratie
- Glaucoom
- Overig

Differentiaal diagnose

Vastzittende vlek monoculair (deel uitval gezichtsveld)

- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Arteriële of veneuze vaatocclusie
- Maculadegeneratie
- Glaucoom
- Overig

Differentiaal diagnose

Vastzittende vlek monoculair (deel uitval gezichtsveld)

- Netvliesloslating (ablatio retinae)
- Arteriële of veneuze vaatocclusie
- Maculadegeneratie
- Glaucoom
- Overig

Meneer Aerts

Conclusie

Verdenking op een netvliesloslating van het linker oog

Beleid

?

Meneer Aerts

Conclusie

Verdenking op een netvliesloslating van het linker oog

Beleid

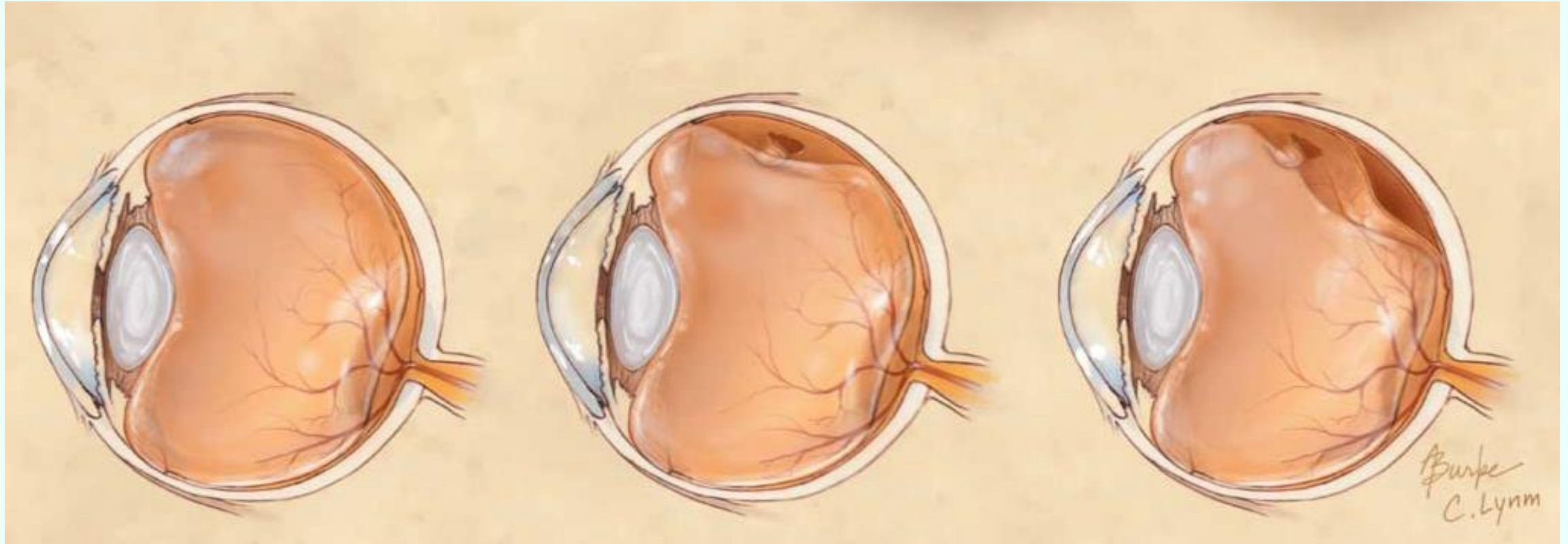
NHG standaard:

‘uitval deel gezichtsveld één oog’ -> spoed naar oogarts

Verwijzing oogartsen:

< 24-48 uur bij verdenking ablatio retinae

Netvliesloslating

Netvliesloslating

Netvliesloslating

Hoe vaak komt het voor?

netvliesloslating 1/10,000 personen/ jaar

Piek 50-59 jaar

Risico op een netvliesloslating

- Hoge myopie
- Oogheelkundige voorgeschiedenis: trauma, staaroperatie
- Belaste familie anamnese
- Man > vrouw

Netvliesloslating

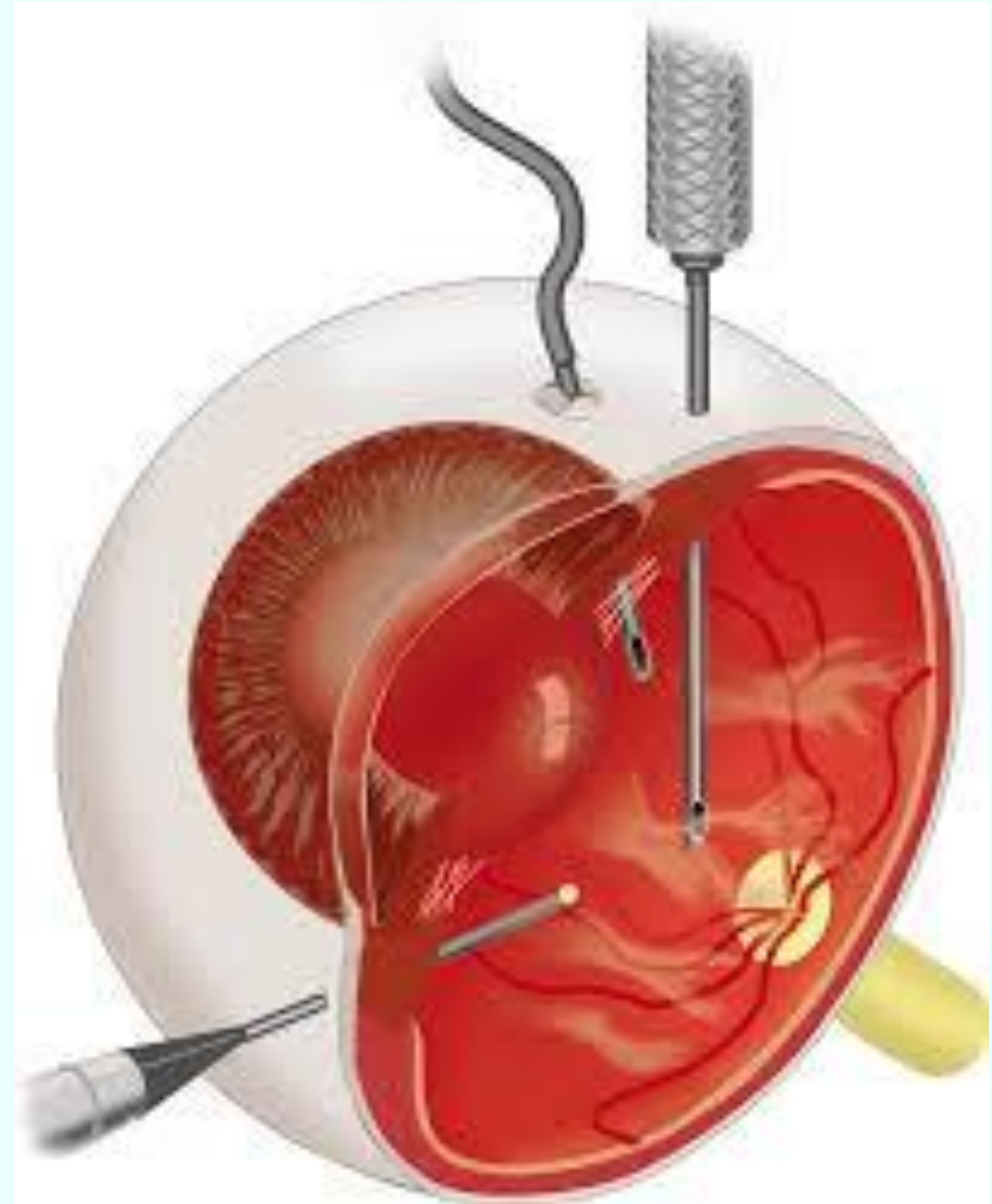
Behandeling

Vitrectomie met achterlaten olie/gas/lucht

Prognose

80-90% anatomisch succes

Macula aan, betere prognose

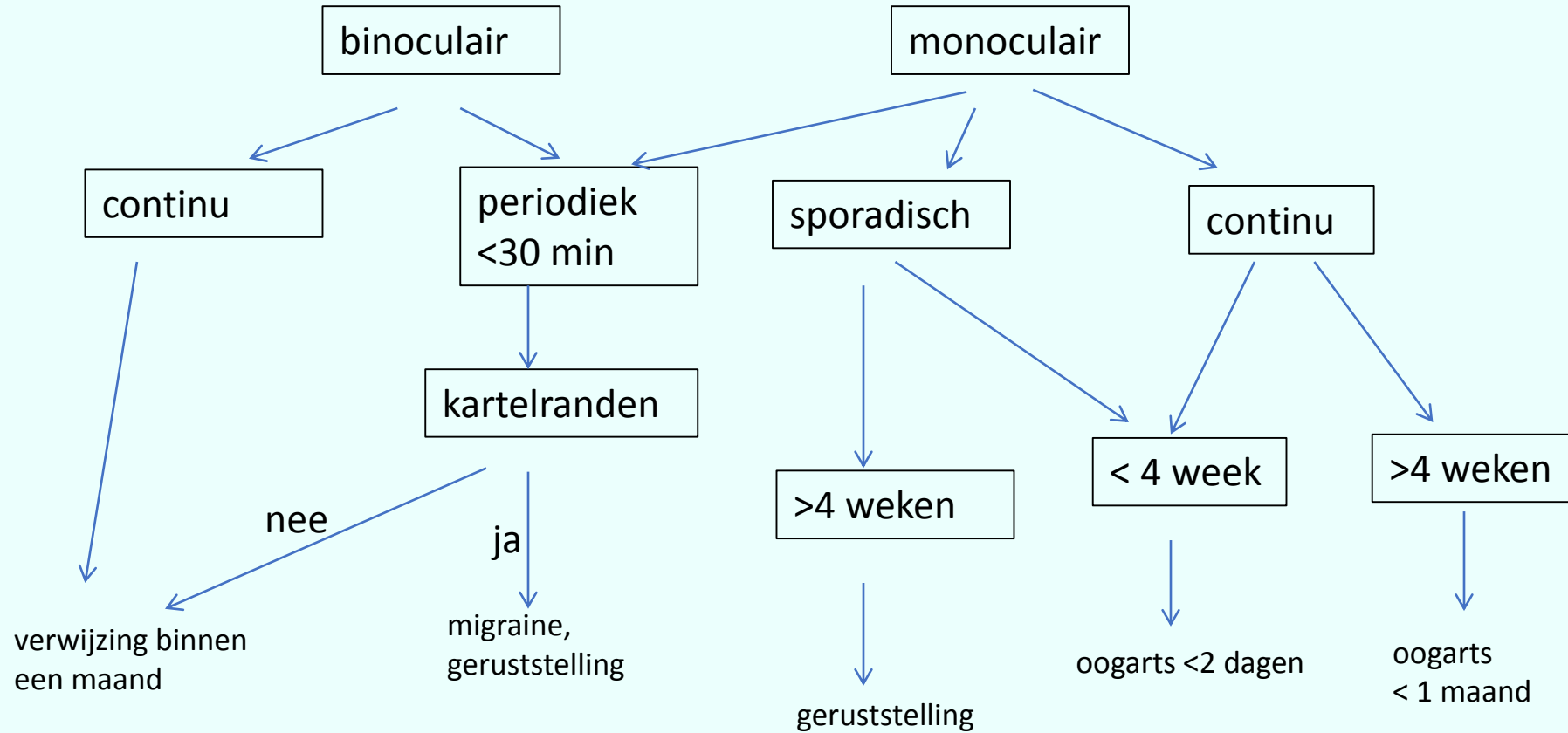

Take home message

Verwijs < 48 uur door naar een oogarts
Bij een acute glasvocht membraanloslating
(vlekken en/of flitsen)

Verwijs < 24-48 uur door naar een oogarts
Bij verdenking op een netvliesloslating
(vlekken/flitsen/verminderde visus/ gezichtsvelduitval)

Fotopsiën

Vlekken

